

Albin Maria Watzulik

ALBIN MARIA WATZULIK

Helt fra første stund jeg kom inn i faget hørte jeg om Watzulik at han skulde være „verdens flinkeste typograf“, og jeg la merke til med hvilken respekt hans navn blev nevnt av de svenner som fulgte med i vårt fag også utenfor landets grenser. Og jeg har siden som svenn hørt om ham og sett hans arbeider, som - selv om de allerede da hørte til en eldre tid med en annen opfatning - begeistret mig og avtvang mig respekt og sa mig at denne mann måtte være en kunstner. Han var også kunstner. Han var anerkjent som en førsteklasses aksidenssetter, og hans arbeider hadde verdensry. Hvor anerkjent han var turde bl. a. fremgå av følgende: Den franske regjering lot utgi et kostbart, kunstnerisk verk, hvorav et eksemplar blev tilstilt hver regjerende fyrste - og Watzulik. De ikke regjerende fyrster fikk intet eksemplar.

Watzulik blev født den 8de april 1849 i Nagy-Szembal i Ungarn. Hans far var en forhenværende fransiskaner-munk og prest, som deltok i den ungarske revolusjon og blev derfor ekskommunisert. Ni år gammel blev Albin Maria Watzulik optatt i døvstummeinstituttet i Wien, hvor han blev i seks år. Da det

21 viste sig at gutten hadde begavelse, vilde direktøren for instituttet utdanne ham for lærergjer-

ningen, men hans far bestemte at han skulde bli boktrykker, og dette fag lærte han i et lite trykkeri. Hele hans læretid var egentlig bare to år, da to år av læretiden gikk tapt ved en øiensykdom. Etter utstått læretid fikk han plass som avissetter i Graz. Her kom han inn i aksidensavdelingen, hvor han rykket op til første mann. I 1873 kom Watzulik til Pierersche Hofbuchdruckerei i Altenburg, hvor han virket helt til 1924, da han på grunn av fremskreden alder måtte legge ned sitt verktøi og blev pensjonert. I denne tid laget han alle de virkningsfulle prospekter, originale annonser og vakre nyttårshilsener, som fagfolk i inn- og utland beundret. Som arbeidsfelle var han den fine og forståelsesfulle kollega som med råd og dåd hjalp både eldre og særlig yngre kolleger over vanskeligheter og på den måte dokumenterte han, at han var den ideelle faktor. Hans virksomhet som fagskribent blev anerkjent også utenfor Tysklands grenser; helt til sine siste dager skrev han fagartikler. Også de døves interesser fikk han tid til å ta sig av. På døvstummekongressene i Chicago, Paris og St. Louis var han representant for de tyske og østerrikske døvstumme.

Fra sin tidligste ungdom var Watzulik en forkjemper for det arbeidende folks sak og sine lidelsesfeller, de døvstumme. På disse reiser benyttet han leiligheten til også å sette sig inn i vedkommende lands typografi, arbeidsforhold og metoder. Resultatet av sine studier nedla han i sine utmerkede artikler. Blandt andre fikk også boktrykker Zachrisson i Gøteborg ham til å skrive for sin „Boktrykkalender“. Et medarbei-

22

derskap som strakk sig like til hans siste leveår. Hans internasjonale samkvem var omfangsrikt; han korresponderte med bekjente i alle land og verdensdeler. Resultatet er blitt en meget verdifull frimerkesamling. Han glemte aldri sin plikt mot sin fagforening. Han var fagorganisert i 61 år, fra 1869, da han meldte sig inn i det østerrikske typografforbund i Graz. I 1872 gikk han over i det tyske forbund, hvor han siden blev stående.

Nu er han gått inn til en vel fortjent hvile, idet han, efter å ha skrantet en tid, avgikk ved døden den 7de februar 1930, en og otti år gammel. I ham mistet boktrykkerverdenen et dyktig menneske og god kollega, som ved sitt livs arbeide har sikret sig et takknemlig og verdig minne, og trykkeriet (Pierersche Hofbuchdruckerei, St. Geibel & Co., Altenburg), hvor han nedla det meste av sin arbeidskraft og skaperevne, reiser ham et vakkert minne i den annonse det lot innrykke i avisene ved hans død: „Den 7de februar døde efter lengere tids sykkelighet uventet vår tidligere mangeårige aksidensfaktor, hr. Albin Maria Watzulik. Han begynte hos oss i 1873 og forstod ved sin store kunstneriske begavelse å skaffe våre aksidensarbeider verdensberømmelse og har derved vesentlig bidratt til å heve vårt firma. Over et halvt århundre arbeidet han trofast hos oss, og tross en legemsfeil, var arbeidet ham en nødvendighet, så den vel fortjente hvile kunde han først for få år siden nyte godt av. Vi vil bevare vår trofaste medarbeider og venn i takknemlig erindring. Hvil i fred!“

23

Rolf Torp.